

ARCHEOLOGIENOTA

WEZEMBEEK-OPPEM – RODE BEUKENLAAN 41

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

MAART 2021

Titel
Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Wezembeek-Oppem – Rode Beukenlaan 41

Auteur(s)
Jan Claesen, Ben Van Genechten,
Evelien Audenaert & Kevin Bouckaert

Projectnummer
2021A311

Plaats en datum
Kortenaken, maart 2021

Reeks en nummer
ARCHEBO rapport 2021A311
ISSN 2034-5615

© 2021 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>11</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>19</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>23</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>32</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	33
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>33</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>33</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>34</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>35</i>
5	Bibliografie	36
6	Figurenlijst.....	38
7	Plannenlijst.....	39

1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden

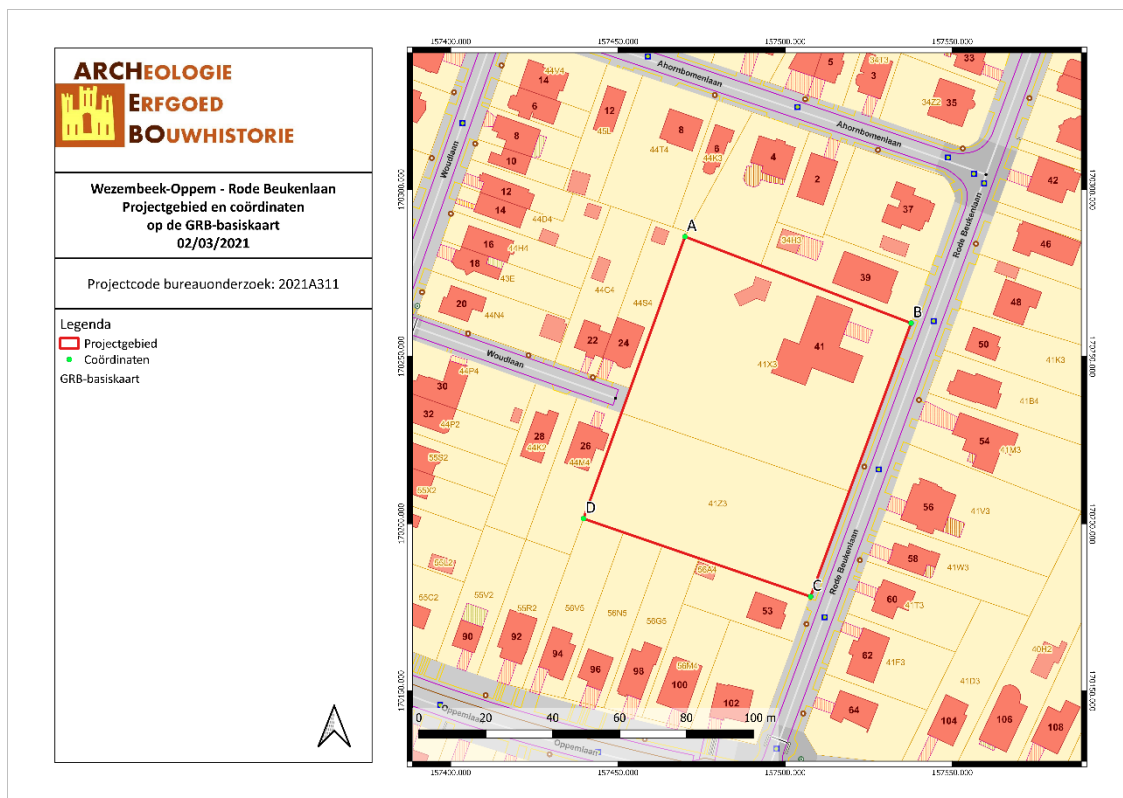
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Rode Beukenlaan 41 in Wezembeek-Oppeem (Vlaams-Brabant). Het woonhuis zal gesloopt worden en de verhardingen en bomen zullen verwijderd worden. Vervolgens zal het terrein in 11 nieuwe loten verkaveld worden, waarvan 10 loten van een bouwzone worden voorzien. Het projectgebied is ca. 6 373,416 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in maart 2021 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

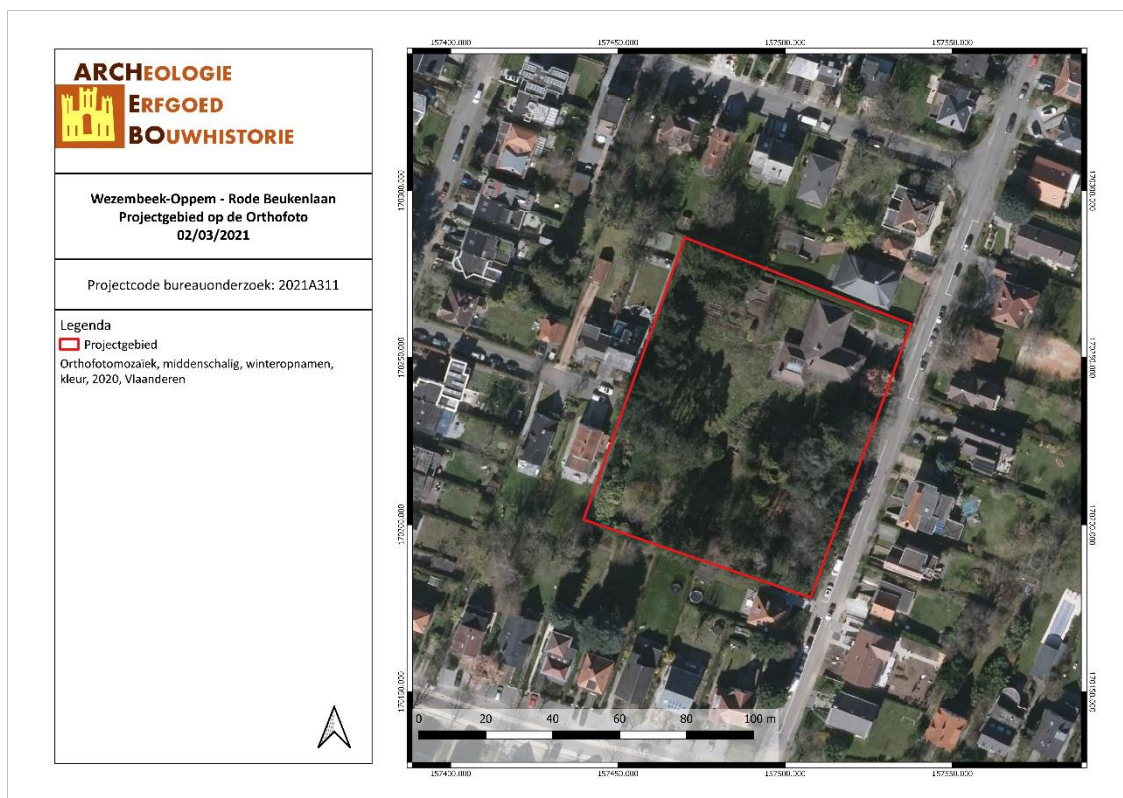
Administratieve fiche	
Naam site:	Wezembeek-Oppem – Rode Beukenlaan 41
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem
Ligging:	Vlaams-Brabant, Wezembeek-Oppem, Rode Beukenlaan 41
Kadaster:	Wezembeek-Oppem, afdeling 2, sectie D, perceelnummers 41X3 & 41Z3
Coördinaten:	A X 157.470.046.544.418
	Y 170.285.892.920.307
	B X 157.537.648.848.467
	Y 170.260.008.376.289
	C X 157.507.600.848.444
	Y 170.178.177.464.232
	D X 157.439.708.240.398
	Y 170.201.503.544.249
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaak
Projectcode bureauonderzoek:	2021A311
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever
Grootte projectgebied:	Ca. 6 373,416 m ²
Uitvoeringsperiode:	Maart 2021
Reden van de ingreep	Slopen huidige bebouwing, rooien bomen, verkavelen van terrein
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, slopen, verkaveling, woongebied, Wezembeek-Oppem

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

WERO/21/03/02/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2021)

WERO/21/03/02/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien de bestaande bebouwing in eerste instantie gesloopt moet worden vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. De nutsleidingen zijn eveneens nog aanwezig en bevinden zich op een ongekende locatie en houdt hierdoor een veiligheidsrisico in. De sloop (werken aan de fundamenteën, onder het maaiveld) van de aanwezige bebouwing mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog. De aanwezige bomen dienen eveneens eerst gekapt te worden tot aan het maaiveld. Stronken mogen pas verwijderd worden na of in functie van het archeologisch onderzoek.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

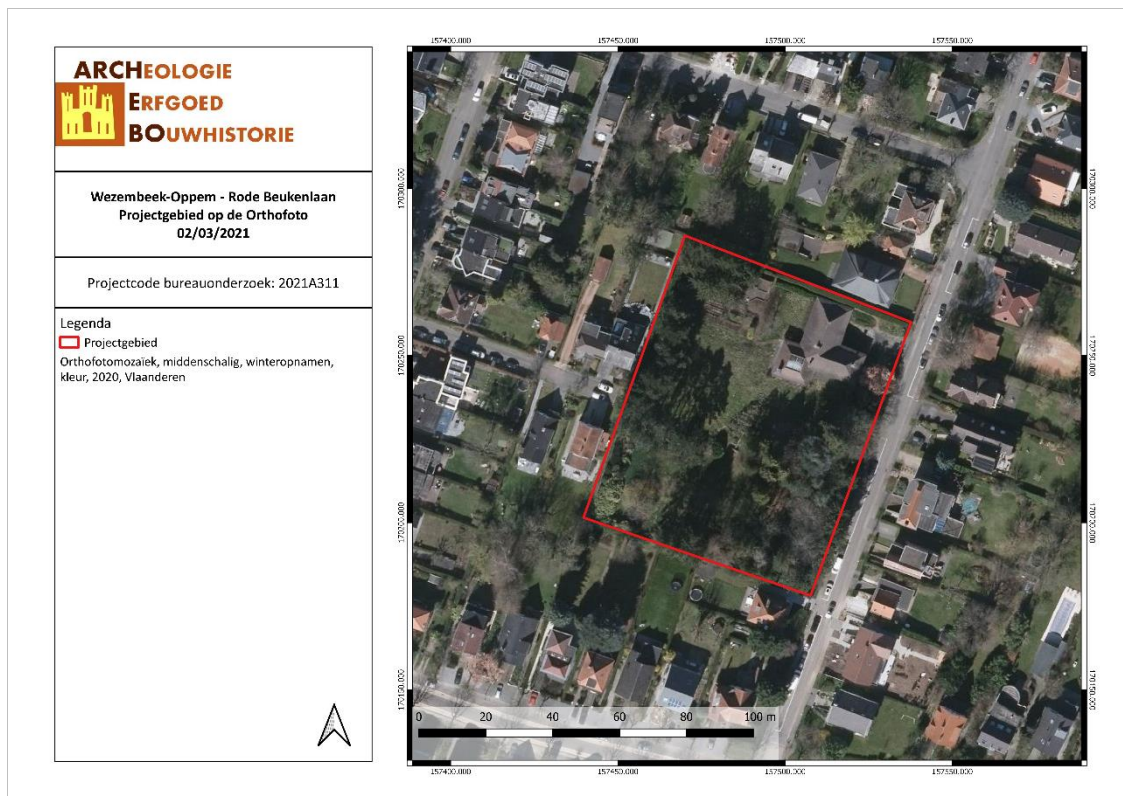
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

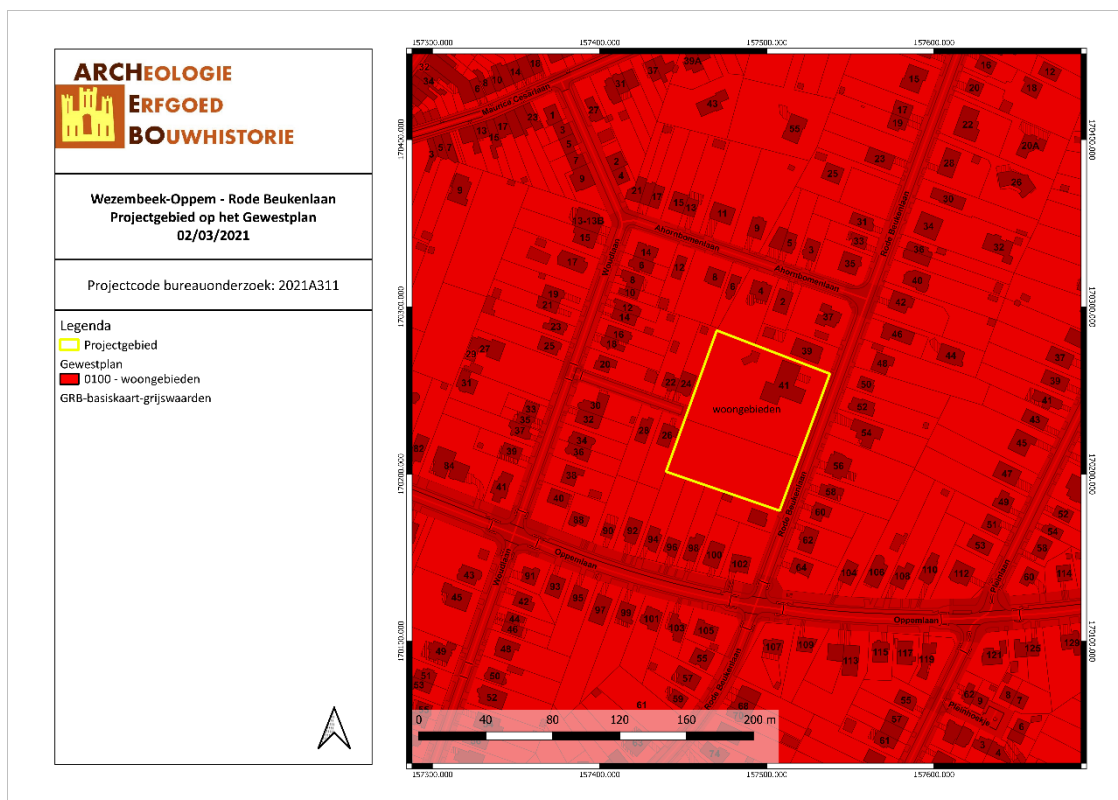
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt aan de Rode Beukenlaan 41 in Wezembeek-Oppem (Vlaams-Brabant). In het noorden van het terrein staat een woonhuis met verharde oprit en een bijgebouw. Het grootste deel van het projectgebied bestaat uit een tuinzone met bomen. Volgens het Gewestplan ligt het projectgebied volledig binnen 'Woongebieden'.

WERO/21/03/02/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021)

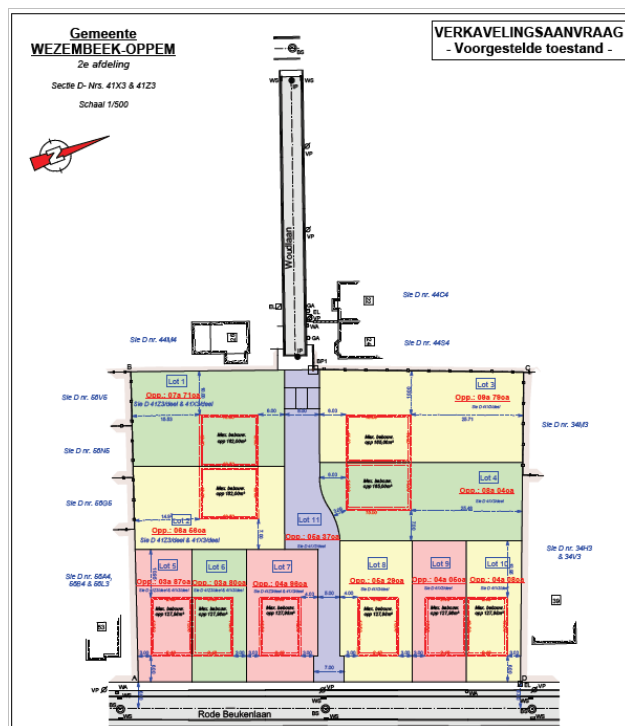

WERO/21/03/02/4 - Digitale aanmaak

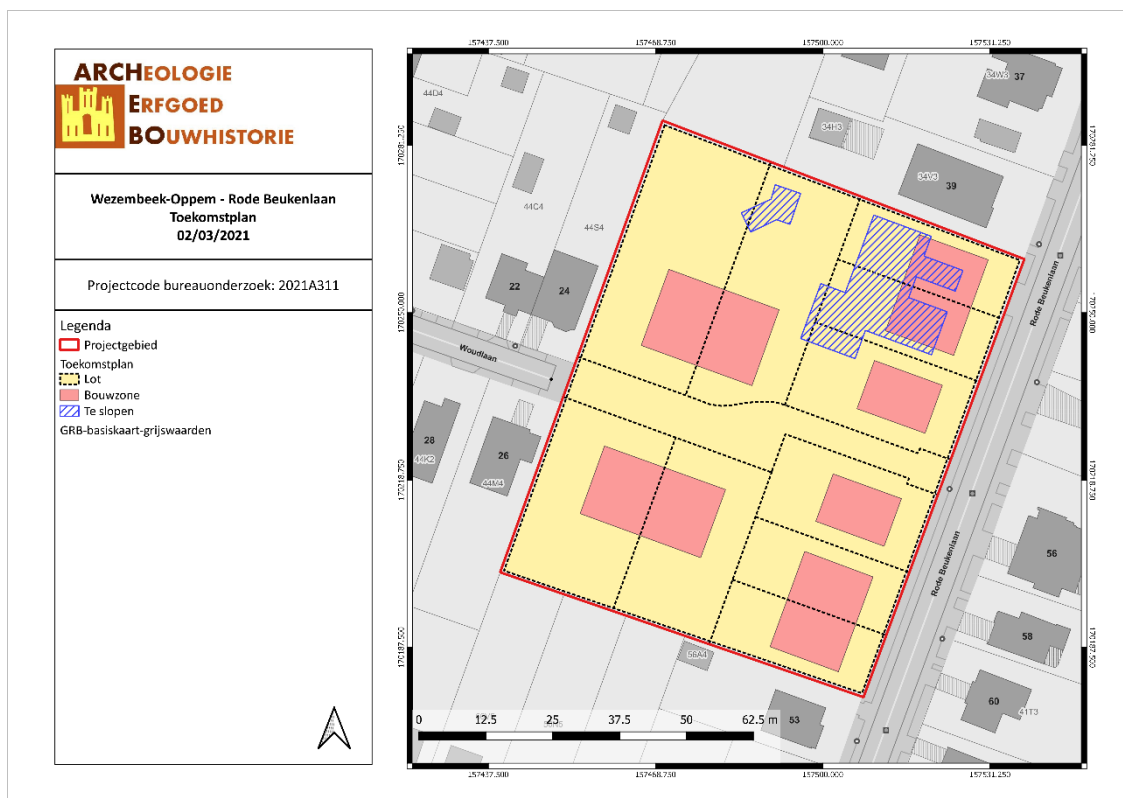
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2021)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zal de huidige bebouwing gesloopt worden, de verhardingen zullen verwijderd worden en de bomen worden gerooid. Vervolgens zal het terrein opgedeeld worden in 11 loten, waarvan 10 loten van een bouwzone worden voorzien. Het projectgebied is ca. 6 373,416 m² groot.

Figuur 6: Plan van de geplande verkaveling (initiatiefnemer, 2021)

WERO/21/03/02/5 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2021)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in gegeorefereerde vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplot om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

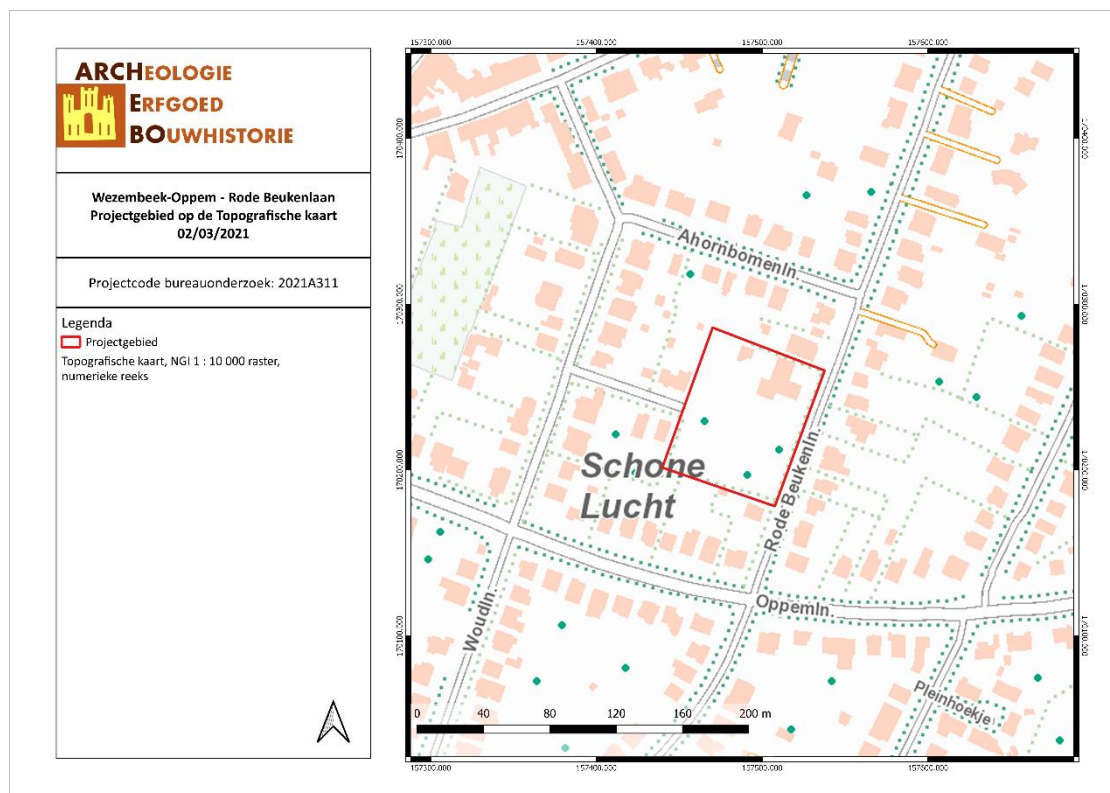
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt aan de Rode Beukenlaan 41 in Wezembeek-Oppem, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De gemeente heeft geen deelgemeenten en grenst aan de gemeenten Zaventem, Tervuren en Kraainem. Kadastraal ligt het terrein in Wezembeek-Oppem, afdeling 2, sectie D, perceelnummers 41X3 en 41Z3.

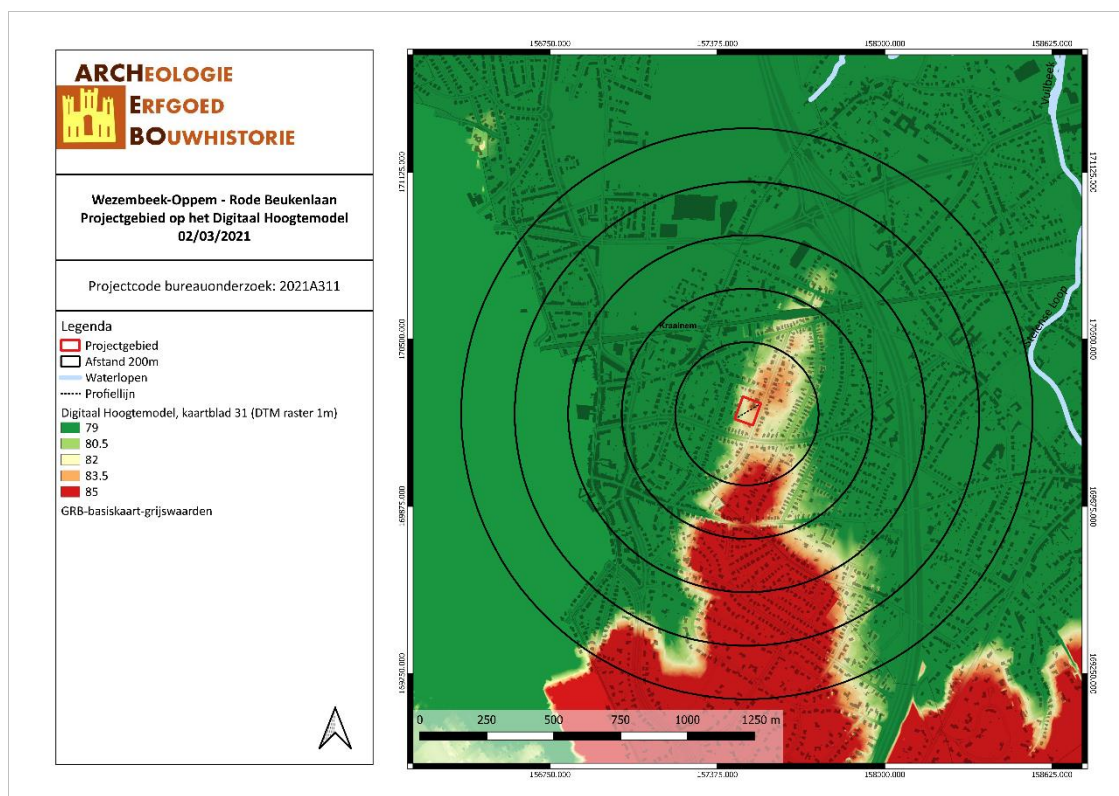
Het projectgebied ligt op een noordwest-gerichte helling en ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 80,8 en 84 meter boven de zeespiegel. Ca. 1000m ten oosten van het terrein stroomt de Stelense Loop.

Gezien de topografische ligging op een noordwest-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Stromend water is niet in de onmiddellijke omgeving beschikbaar, maar op het plateau werden ook al in het verleden steentijdartefacten aangetroffen.

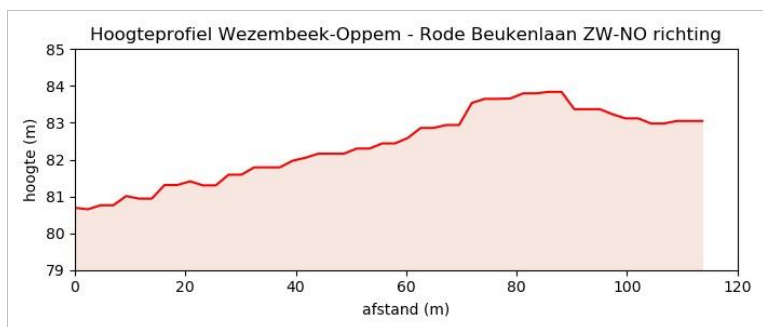
WERO/21/03/02/6 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2021)

WERO/21/03/02/7 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2021)

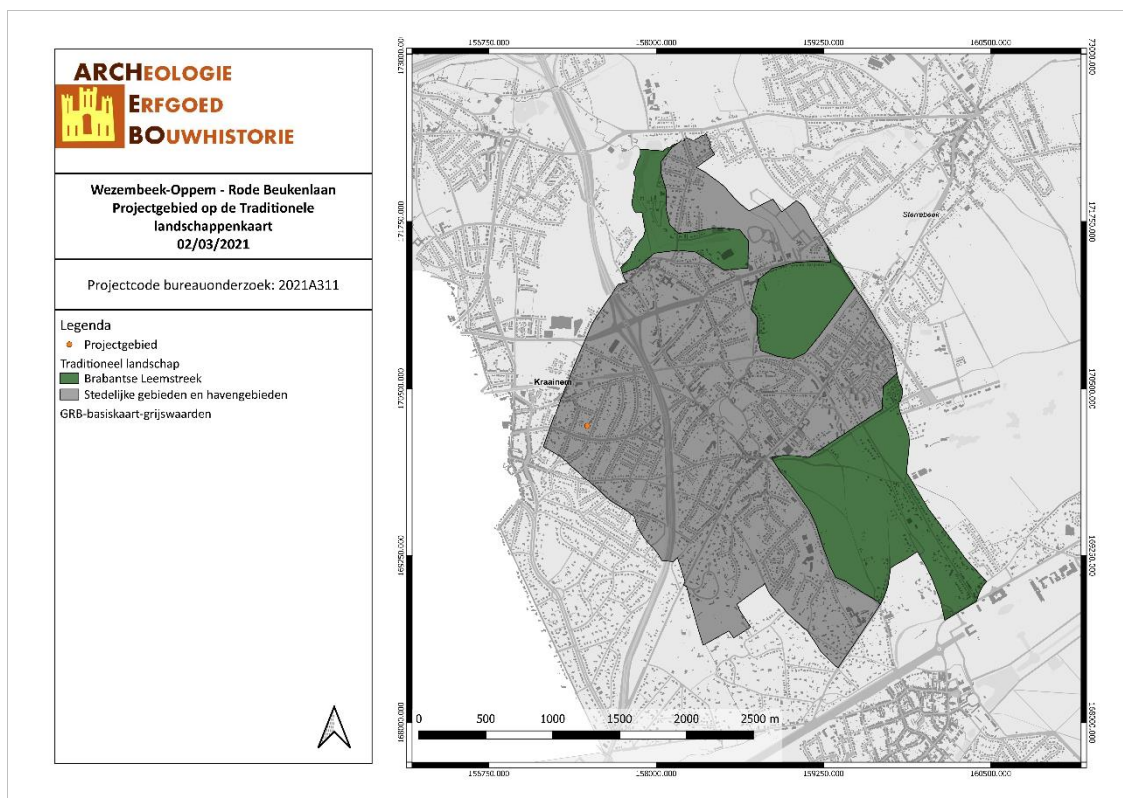

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZW-NO richting (Geopunt, 2021)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als ‘Stedelijke gebieden en havengebieden’. De gehele gemeente Wezembeek-Oppem wordt grotendeels gekarteerd als Stedelijke gebieden en havengebieden, enkele delen in het noorden en zuidoosten van de gemeente worden gekarteerd als Brabantse Leemstreek.

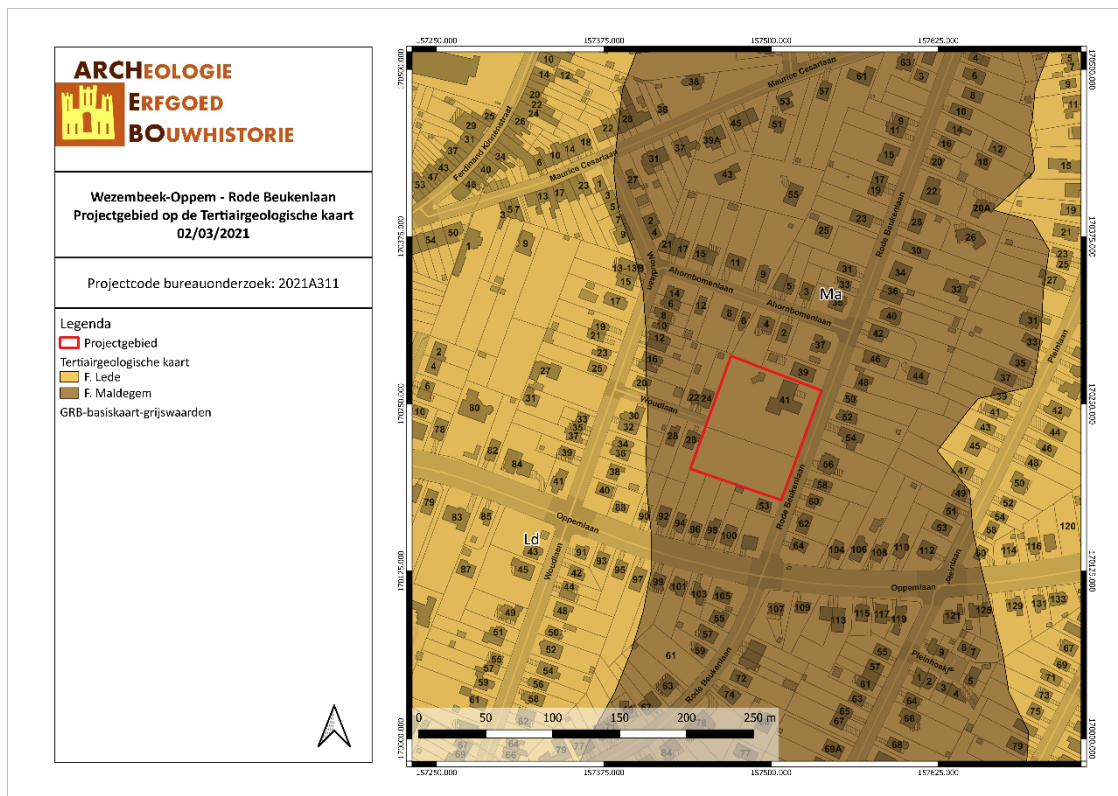

WERO/21/03/02/8 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Wezembeek-Oppem aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2021)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen de **Formatie van Maldegem**. Deze formatie bestaat uit een grijze afwisseling van fijn zand en klei, is glauconiet- en glimmerhoudend en onderaan klei-, zand- en sterk glauconiethoudend.¹

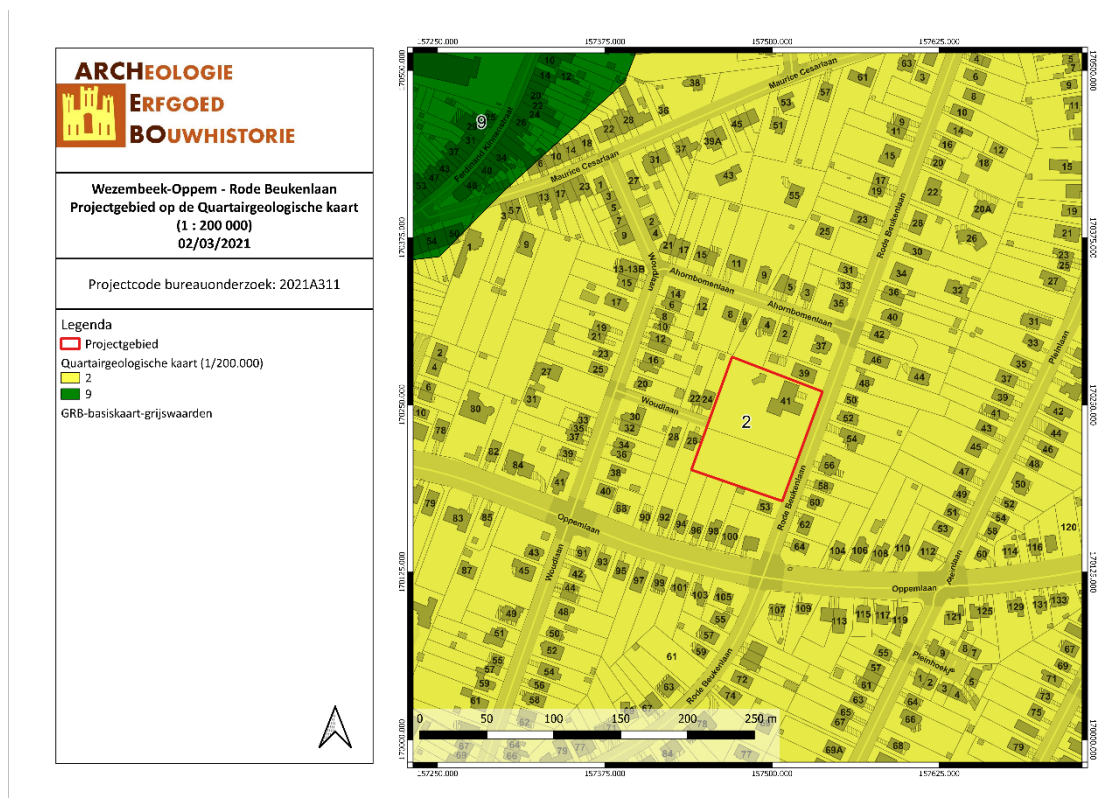
WERO/21/03/02/9 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2021)

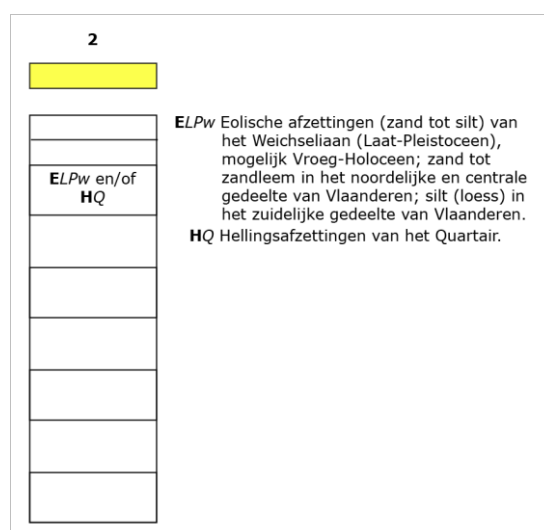
¹ 'Geopunt', z.d., <https://www.geopunt.be/>; Pieter Laga, Stephen Louwyte, en Stéphane Geets, 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 141.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen **type 2**. Dit type bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk het Vroeg-Holoceen en/of hellingsafzettingen van het Quartair. De eolische afzettingen bestaan in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen uit zand tot zandleem en in het zuidelijke gedeelte uit silt (loess).

Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2021)

Figuur 14: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2021)

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) kent het projectgebied **type 17**, dat bestaat uit een onderste laag Pre-Quartair substraat, dat vervolgens bedekt wordt door eolisch leem uit het Laat-Weichseliaan.²

WERO/21/03/02/11 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2021)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

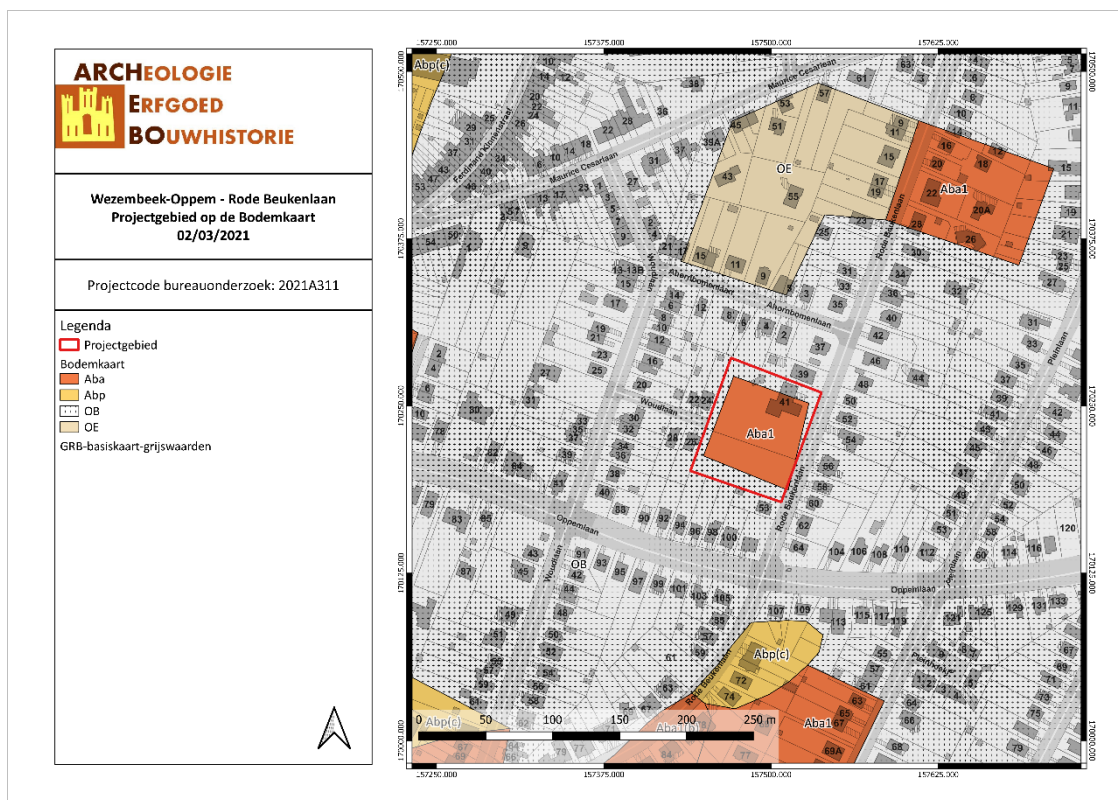
Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Aba1, langs de grenzen van het projectgebied is de bodem gekarteerd als OB. **Aba1**-bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een dunne A horizont (dunner dan 40cm). Deze bodem heeft zich ontwikkeld in het Pleistocene loessdek. Onder de dunne A horizont bevindt zich een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B horizont. De bouwvoor heeft een donkerbruine kleur, is homogeen en bestaat uit humushoudend leem, de Bt is bruin van kleur en bestaat uit zwaar leem (gemiddeld 20% klei) met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naarmate men dieper gaat neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. De bodems vertonen geen watergebrek en -overlast dankzij een gunstige drainage en een hoog waterbergend vermogen.³ **OB** verwijst naar bebouwde zones.⁴

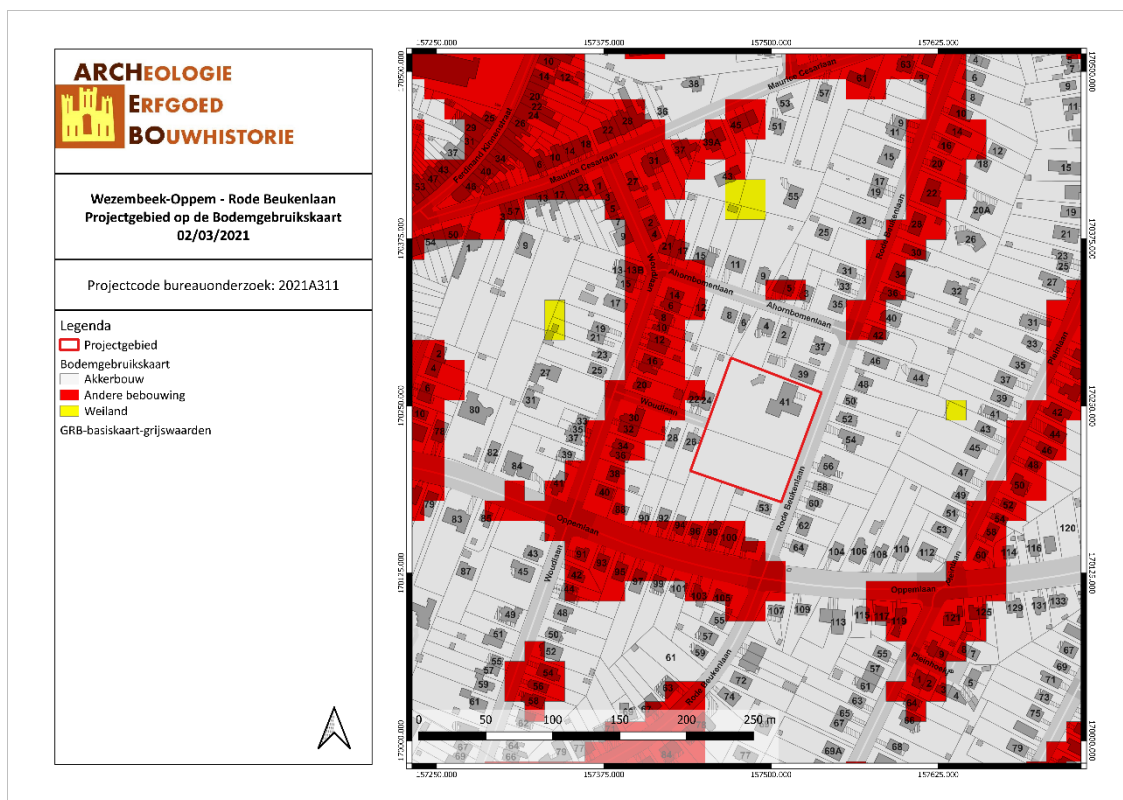
Op de Potentiële bodemerosiekaart is over het projectgebied geen informatie beschikbaar. Volgens de bodemgebruikskaart ligt het projectgebied volledig binnen Akkerbouw.

² Kristof Schroyen, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 31-39 Brussel-Nijvel*, Quartairgeologische Kaart (Brussel: Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, 2003), 6-7, 20.

³ E. Van Ranst en C. Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000), 290, 299.

⁴ Van Ranst en Sys, 18.

WERO/21/03/02/14 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2021)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten in de ruimere omgeving. Ten noordwesten, noorden en noordoosten van het projectgebied bevond zich een 18de-eeuws Frans militair kamp (**CAI 212712**).

Ca. 1000m ten noordoosten van het projectgebied zijn tijdens een mechanische prospectie 10 sporen aangetroffen. Het betreft (recente) paalkuilen en kuilen, al dan niet met houtskool en mortel in de vulling, greppels en een restant van een muur uit de Nieuwste Tijd (**CAI 223802**).

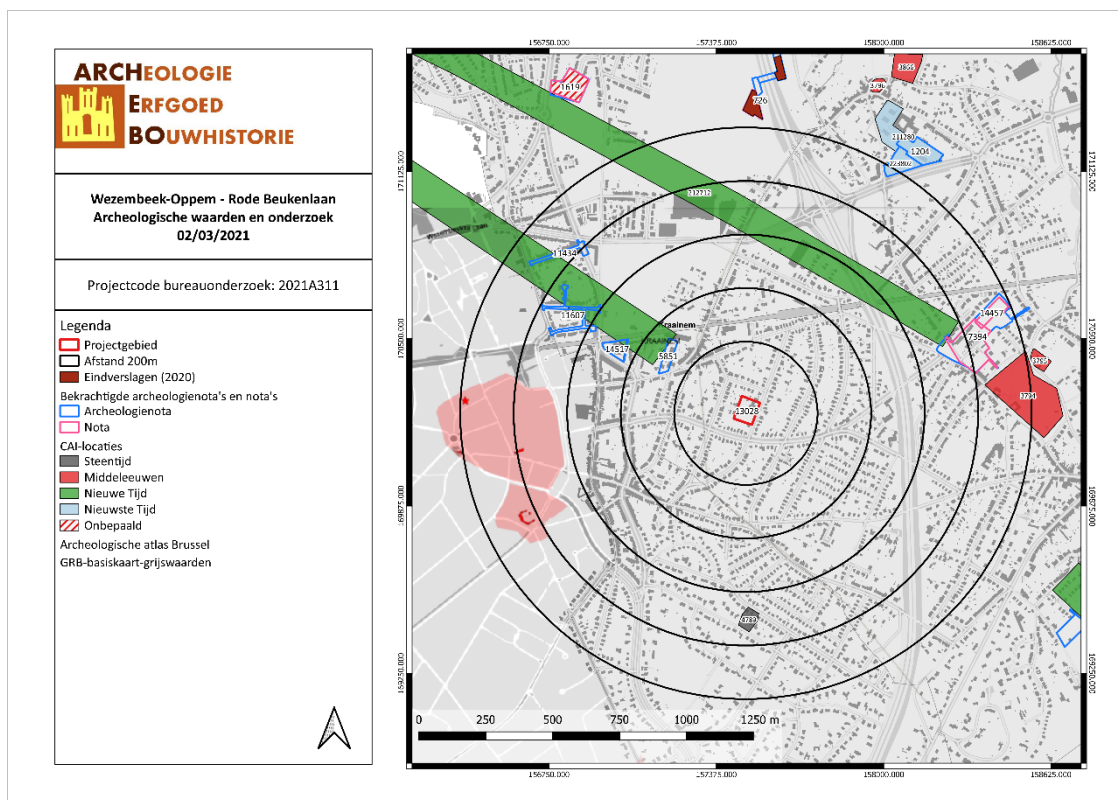
Tussen ca. 850 en 1100m ten oosten van het projectgebied stond een Laatmiddeleeuws klooster (**CAI 3794**). Het ontstaan van het klooster is te kaderen rond de oprichting van een kapel gewijd aan Sint-Salvator door ridder Wouter van den Heetvelde en zijn vrouw Anna van Coudenbergh. Deze zou in 1474 gebouwd zijn, en wordt vermeld in een akte van 1487. De schenkers richtten naast de kapel een klooster in dat voor het onderhoud van de stichting zou instaan, mogelijk teruggaand op een oudere hoeve uit de 14de eeuw. Dit klooster werd bevolkt door bogaarden (de mannelijke tegenhangers van begijnen). In het midden van de 17de eeuw werd het klooster vernield tijdens de invallen van de Fransen en Hollanders. Het werd heropgebouwd, vermoedelijk in vakwerkbouw, en versteende fasegewijs. In 1797 werden de kloosterlingen verdreven en werden de gebouwen verkocht als nationaal goed. In de loop van de 19de eeuw werden grote wijzigingen aangebracht aan het kloostergebouw. Vandaag bevindt zich binnen het terrein van het klooster het Kasteel de Grunne.

Ca. 700m ten zuiden van het projectgebied is lithisch materiaal uit het Neolithicum (**CAI 4789**) gevonden tijdens een veldprospectie. Het betreft een krabber, een kern en klingen in silex van Spiennes, Obourg en Saint-Denis.

Tussen ca. 650 en 1100m ten westen van het projectgebied worden twee uitbreidingszones van sites aangeduid. Deze zones (transparant rood) liggen rond de sites binnen deze zone. Ca. 800m ten westen van het projectgebied heeft de Onze-Lieve-Vrouwe-tot-Stokkel gestaan. De kapel gaat terug tot 1326 en werd in 1965 afgebroken om plaats te maken voor een nieuwe kerk. Ca. 850m ten zuidwesten van het projectgebied stond het Hof te Stokkel, een (vermoedelijk) 13de-eeuwse hoeve. De gebouwen van deze oude abdijhoeve zijn verdwenen tussen 1926 en 1938. Ca. 1050m ten westen van het projectgebied heeft 'De Helle' gestaan, een 17de-18de-eeuwse huisbrouwerij. Het huis wordt reeds vermeld in 1665. In 1901 onderging het pand grote veranderingen en in 1930 werd het gesloopt. Ca. 1000m ten westen van het projectgebied heeft het Hof te Stuyvenberg (aangeduid met een rood sterretje) gestaan, een 16de-17de-eeuwse hoeve. Vanaf 1561 zijn er vermeldingen van een hoeve met de naam Stuyvenberg in de boekhouding van de kerkfabriek van Sint-Pieters. De precieze locatie van deze hoeve is echter niet gekend.⁵

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
4789	Krabber, kern, klingen in silex	Steentijd
3794	Kasteel de Grunne	Middeleeuwen
212712	Frans militair kamp	Nieuwe Tijd
223802	(Paal)kuilen, greppels en restant van een muur	Nieuwste Tijd

⁵ 'brugiswebapp', geraadpleegd 2 maart 2021, <https://gis.urban.brussels/brugis/#/>.

aanwezig waren, zullen deze nu verstoord zijn. Bijkomend archeologisch onderzoek is bijgevolg niet nodig.⁸ In 2020 werd een nieuwe archeologienota (ID 14517) voor dit projectgebied uitgevoerd, aangezien het toekomstplan gewijzigd is. Het besluit in deze archeologienota was eveneens dat verder onderzoek niet nodig is.⁹

Er werd een archeologienota opgesteld voor een projectgebied aan de Tulpenstraat in Kraainem (ID 11607). Het projectgebied is in twee deelgebieden opgedeeld. Binnen deelgebied A zullen riolerings- en wegeniswerken worden uitgevoerd. De aanleg van de huidige riolering en wegenis hebben de bodem reeds zwaar verstoord en de impact van de geplande werken is beperkt, waardoor verder onderzoek voor dit deelgebied niet noodzakelijk is. Deelgebied B dient wel verder onderzocht te worden d.m.v. landschappelijke boringen. Uit de resultaten van dit onderzoek zal de beste vervolgstراتيجية blijken (archeologische boringen (verkennd en waarderend), proefsleuven of geen vervolg).¹⁰

ABO nv heeft in juni 2019 een archeologienota geschreven voor een projectgebied in de Seringenstraat in Kraainem (ID 11434). Deze archeologienota werd opgesteld n.a.v. geplande riolerings- en wegeniswerken. Het potentieel op kennisvermeerdering ter hoogte van het lijntracé wordt laag geschat en daarom wordt dit deel van het projectgebied dan ook vrijgegeven van verder onderzoek. Voor het terrein voor grondverbetering wordt wel een vervolgonderzoek geadviseerd, aangezien er een potentieel is op kennisvermeerdering, vooral gericht op de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Andere archeologische sequenties kunnen echter niet uitgesloten worden. Het vervolgonderzoek zal in de eerste plaats bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek d.m.v. boringen en, afhankelijk van de resultaten, gevolgd door een archeologisch booronderzoek (verkennd en waarderend), proefputten in functie van Steentijdsites en een proefsleuven- en proefputtenonderzoek.¹¹

In 2018 heeft Studiebureau Archeologie bvba een archeologie geschreven voor een projectgebied aan de Louis Marcelisstraat in Wezembeek-Oppem (ID 7106). De archeologienota bestaat uit de resultaten van een bureau- en proefsleuvenonderzoek. Het bureauonderzoek leverde geen indicaties op voor de aanwezigheid van paleobodems, waardoor onderzoek naar Steentijdsites niet nodig/nuttig werd geacht. Een proefsleuvenonderzoek werd wel noodzakelijk geacht omdat hierdoor een inschatting van het archeologisch kennispotentieel van het terrein kan worden gemaakt. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd een intacte bodemopbouw aangetroffen binnen het grootste deel van het projectgebied. Sporen van leemontginning werden aangetroffen. In totaal werden 10 sporen gevonden, waaronder (recente) paalkuilen en kuilen, greppels en een restant van een muur (zie CAI 223802). Deze sporen konden o.b.v. de vondsten en vulling gedateerd worden in de Postmiddeleeuwse periode. Gezien de lage archeologische waarde van de aangetroffen sporen en vondsten wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.¹²

In mei 2018 heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota geschreven voor de centrumontwikkeling in Wezembeek-Oppem (ID 7394). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek, een landschappelijk bodemonderzoek d.m.v. boringen en een veldkartering d.m.v. metaaldetectie. O.b.v. de resultaten van het bureauonderzoek werd aan het projectgebied een matig tot middelhoge verwachting toegeschreven wat betreft de aanwezigheid van artefacten en sporensites vanaf de Steentijd. Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat binnen het terrein onverstoorde klei-aanrijkingshorizonten

⁸ Annika Devroe, 'Archeologienota - Verslag van resultaten Kraainem - Koningin Astridlaan 364', Archeologienota (Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, 2018).

⁹ David Vanhee, 'Archeologienota met beperkte samenstelling Kraainem - Koningin Astridlaan 364', Archeologienota met beperkte samenstelling (Bornem: All-Archeo bvba, 2020).

¹⁰ Dries Paumen en Mark Groenhuijzen, 'Kraainem - KRN3002 Tulpenstraat', Archeologienota (Amsterdam: VUhs archeologie - Vrije Universiteit Amsterdam, april 2019).

¹¹ Bénédicte Cleda, 'Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Seringenstraat te Kraainem (Vlaams-Brabant)', Archeologienota (Aartselaar: ABO nv, juni 2019).

¹² Laurane Dupont en Marjolein van der Waa, 'Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Louis Marcelisstraat te Wezembeek-Oppem', Archeologienota (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2018).

aanwezig zijn in quasi alle boringen, waardoor men vermoedt dat sporen en vondsten *in situ* aanwezig zijn. Deze boringen werden uitgevoerd in het reeds toegankelijke deel van het terrein (zone 1). Tijdens de metaaldetectie, die werd uitgevoerd om eventuele resten van het Frans kampement alvast op te sporen, werden geen vondsten aangetroffen. BAAC Vlaanderen bvba heeft een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van archeologische boringen (en eventueel verder Steentijdonderzoek) en proefsleuven in zone 1 en een voortgezet vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van landschappelijke boringen in zone 2. Tijdens het vervolgonderzoek met ingreep in de bodem wordt ook het gebruik van de metaaldetector geadviseerd.¹³ In september 2018 heeft BAAC Vlaanderen bvba vervolgens het landschappelijk bodemonderzoek in zone 2 uitgevoerd (nota ID 8746). Uit dit onderzoek bleek echter dat grote delen binnen zone 2 zwaar verstoord zijn. De onverstoorde of minder verstoorde zones zijn kleinschalig en niet aaneensluitend waardoor kennis die hier gewonnen kan worden zwaar versnipperd zal zijn. Verder proefsleuven- of proefputtenonderzoek brengt ook verschillende veiligheidsrisico's met zich mee. Verder vervolgonderzoek in zone 2 is bijgevolg niet nuttig en deze zone werd dan ook vrijgegeven.¹⁴ Het vervolgonderzoek binnen zone 1 werd uitgevoerd in 2019 (nota ID 14457). Er werden in de eerste plaats 44 verkennende archeologische boringen gezet. Er werd één vuursteenartefact ingezameld, als mogelijke indicator voor de aanwezigheid van een vuursteenvindplaats. Vervolgens werden landschappelijke profielputten geplaatst om de bodemgaafheid verder te onderzoeken. Uit dit onderzoek kon men concluderen dat de begraven Bt-horizont zich *in situ* ontwikkeld heeft, waardoor de verwachting i.v.m. Steentijd gestegen is, aangezien de aangetroffen artefacten dus ook *in situ* lijken te zijn. Daarom werden 115 waarderende archeologische boringen gezet, wat vier vuursteenfragmenten opleverde. Dit bevestigt enige vorm van prehistorische activiteiten binnen het terrein. Daarom werd een proefputtenonderzoek uitgevoerd rond de positieve waarderende boringen. Er werden twee (potentieel drie) lithische artefacten ingezameld. De kenniswinst bij verder onderzoek zou echter niet opwegen tegen de kosten, waardoor een Steentijdropgraving niet nodig wordt geacht. Tijdens het proefputtenonderzoek i.f.v. Steentijd werd ook een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Dit leverde enkel natuurlijke en recente sporen op. Hiervoor is een opgraving naar jongere sites binnen het terrein eveneens niet nodig.¹⁵

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

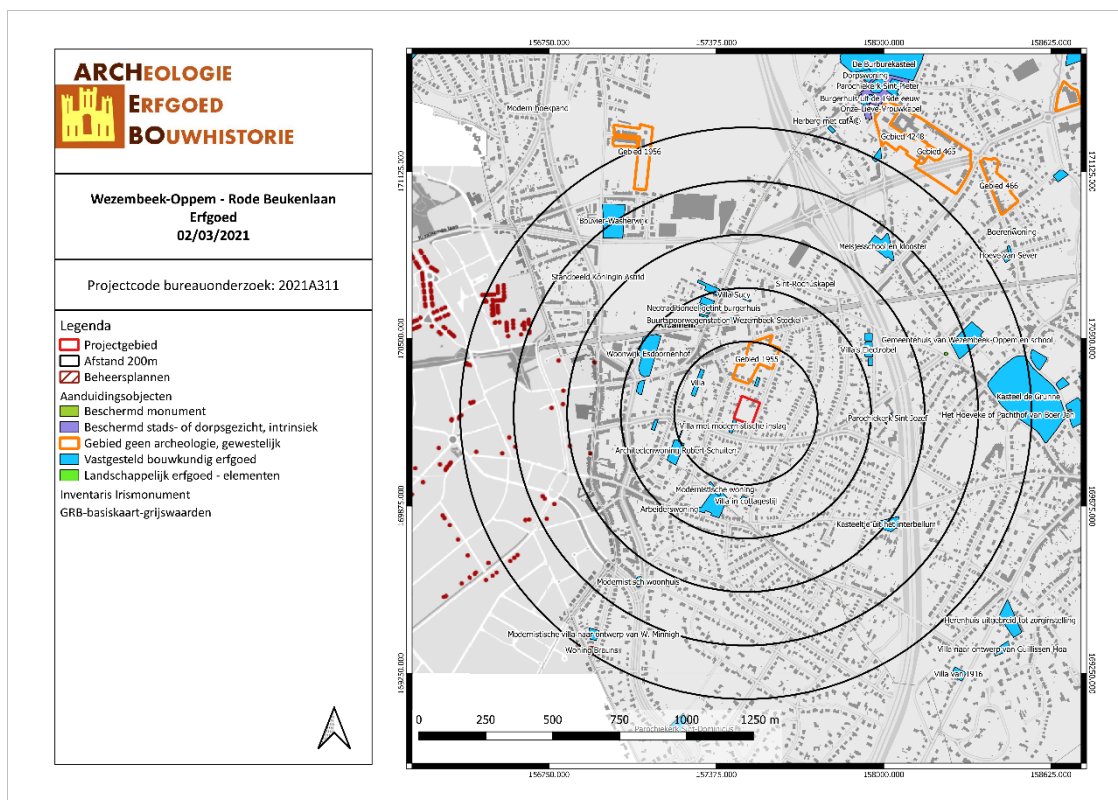
De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.¹⁶ Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

¹³ Sarah Linten, 'Archeologienota Wezembeek-Oppem, Centrumontwikkeling', Archeologienota (Gent: BAAC Vlaanderen bvba, mei 2018).

¹⁴ Piotr Pawelczak en Nandy Dolman, 'Nota Wezembeek-Oppem, Centrumontwikkeling (zone 2)', Archeologienota (Gent: BAAC Vlaanderen bvba, september 2018).

¹⁵ Hannah Van Hoecke, Piotr Pawelczak, en Ine Depaepe, 'Nota Wezembeek-Oppem Centrumontwikkeling Fase 1', Nota (Gent: BAAC Vlaanderen bvba, z.d.).

¹⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

WERO/21/03/02/16 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2021)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Wezembeek-Oppem wordt voor het eerst vermeld in 1129 als Winsenbeca. Andere varianten op de plaatsnaam zijn Wezenbeccha (1129), VUisenbech (1136), Wensenbec (1143), Wesenbeche (1154), Wisenbeche (1159), Wesembeca (1212), Wisenbeka (1215), Wesenbeke (1216-22) en Wesembeka (1217).

De streek rond Wezembeek behoorde onder het Karolingische Rijk tot de gouw Brabant. Na het uiteenvallen van het Rijk in 885 werd Wezembeek bij het hertogdom Lotharingen gevoegd. In 925 werd het deel van het Oost-Frankische Rijk, het latere Roomse Keizerrijk. De hertogen van Brabant waren de heren van Wezembeek. Oppem maakte van oudsher deel uit van Wezembeek, maar tijdens het Ancien Régime waren Wezembeek en Oppem wel twee afzonderlijke heerlijkheden, hoewel ze samen één parochie vormden. Juridisch vielen beide heerlijkheden onder de meierij van Vilvoorde. In 1234 werd Oppem door de heren van Dongelberg aan de abdij van Villers geschonken en bleef tot het einde van het Ancien Régime in het bezit van de abdij. Wezembeek werd in de 12de-14de eeuw bestuurd door de familie 'van Wezembeek'. De heerlijkheid kwam in het bezit van verschillende families om in 1695 in handen te komen van Gaspar de Burbure. Zijn nakomelingen bestuurden Wezembeek tot het einde van het Ancien Régime. Na 1796, tijdens de annexatie bij Frankrijk, werd Wezembeek-Oppem als één gemeente bij het kanton Sint-Stevens-Woluwe van het Dijledepartement ingedeeld. Door de aanleg van de Mechelsesteenweg in 1840-1843 kreeg de gemeente een ontwikkelingsimpuls. De aanleg van de spoorlijn Brussel-Tervuren in 1877-1881 had hetzelfde effect (de spoorlijn werd opgeheven in 1970). Bij de gemeentefusies van 1977 werd Wezembeek-Oppem, net zoals de andere facilitéitengemeenten, buiten de fusiegolf gehouden.¹⁷

¹⁷ Claesen e.a., 'Archeologienota Wezembeek-Oppem - Rode Beukenlaan', 26.

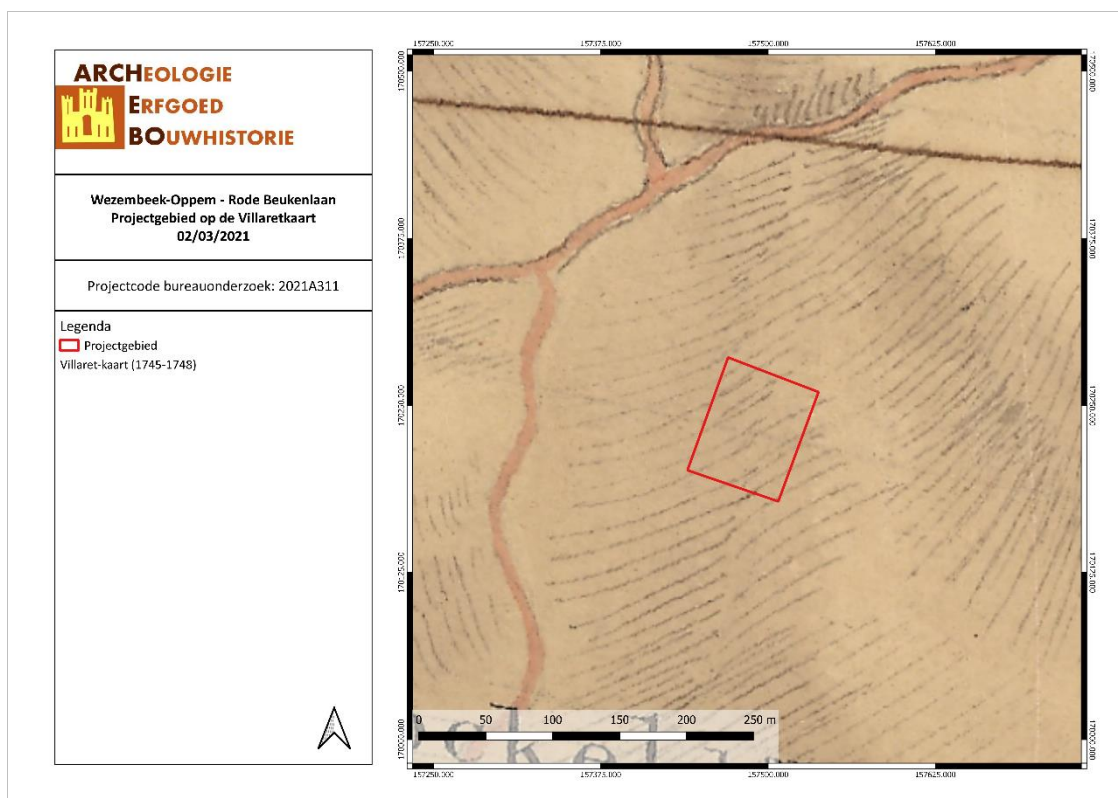
3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.¹⁸

Op de Villaretkaart (ca. 1745-48) bestaat het projectgebied onbebouwd (akker)land. Dezelfde situatie wordt weergegeven op de Ferrariskaart (1777).

WERO/21/03/02/17 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2021)

¹⁸ 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

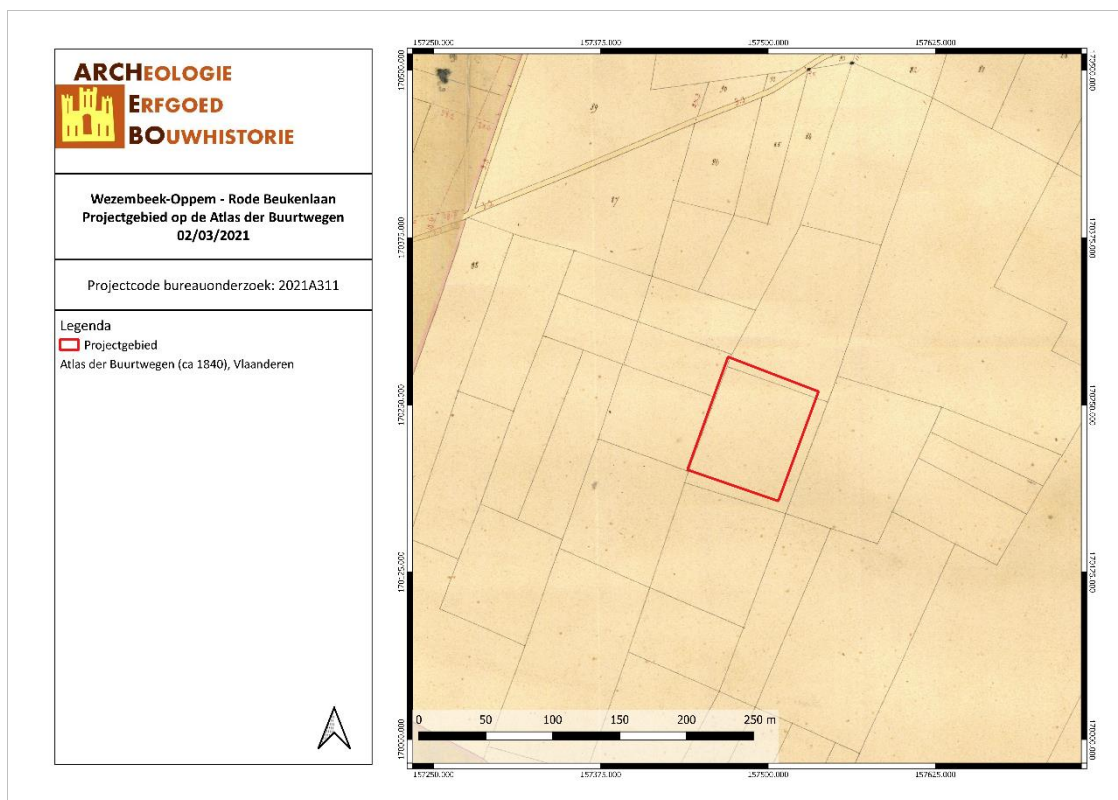
WERO/21/03/02/18 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2021)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹⁹ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

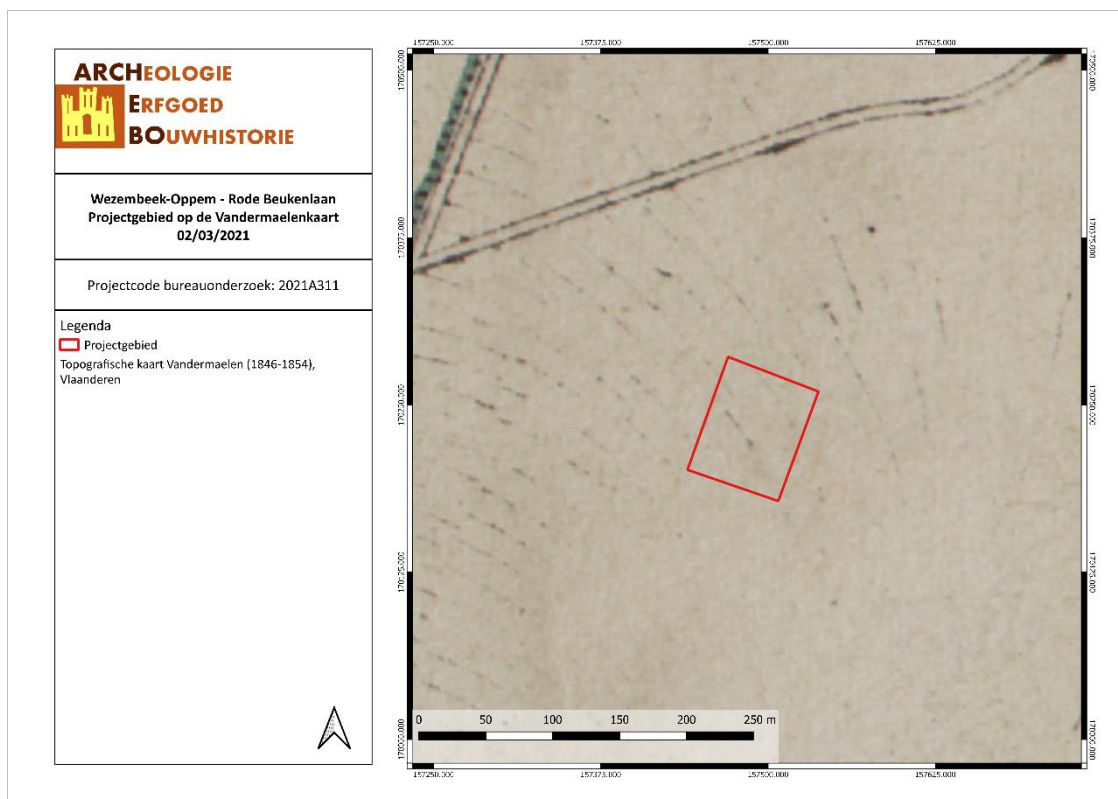
Op 19de-eeuwse cartografische bronnen is het terrein onbebouwd weergegeven. Op de Atlas der Buurtwegen kruist het projectgebied met twee ongenummerde percelen en wordt geen informatie weergegeven m.b.t. het landgebruik. De Vandermaelenkaart toont het projectgebied eveneens niet specifiek gekarteerd. Er kan dus geen uitspraak gedaan worden over het gebruik van het terrein gedurende deze periode. Op de Popp-kaart liggen de percelen 41c en 41d binnen het projectgebied. Volgens de Popp-legger bestaan beide percelen uit land en is perceel 41c in het bezit van Joannes-Baptiste Vandersaenen, een landbouwer uit Stokkel (Kraainem) en is perceel 41d in het bezit van Petrus-Antonius Vanhove en kinderen, een rentenier uit Sint-Lambertus-Woluwe. De topografische kaart van 1873 toont dezelfde situatie als de andere 19de-eeuwse kaarten.

¹⁹ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

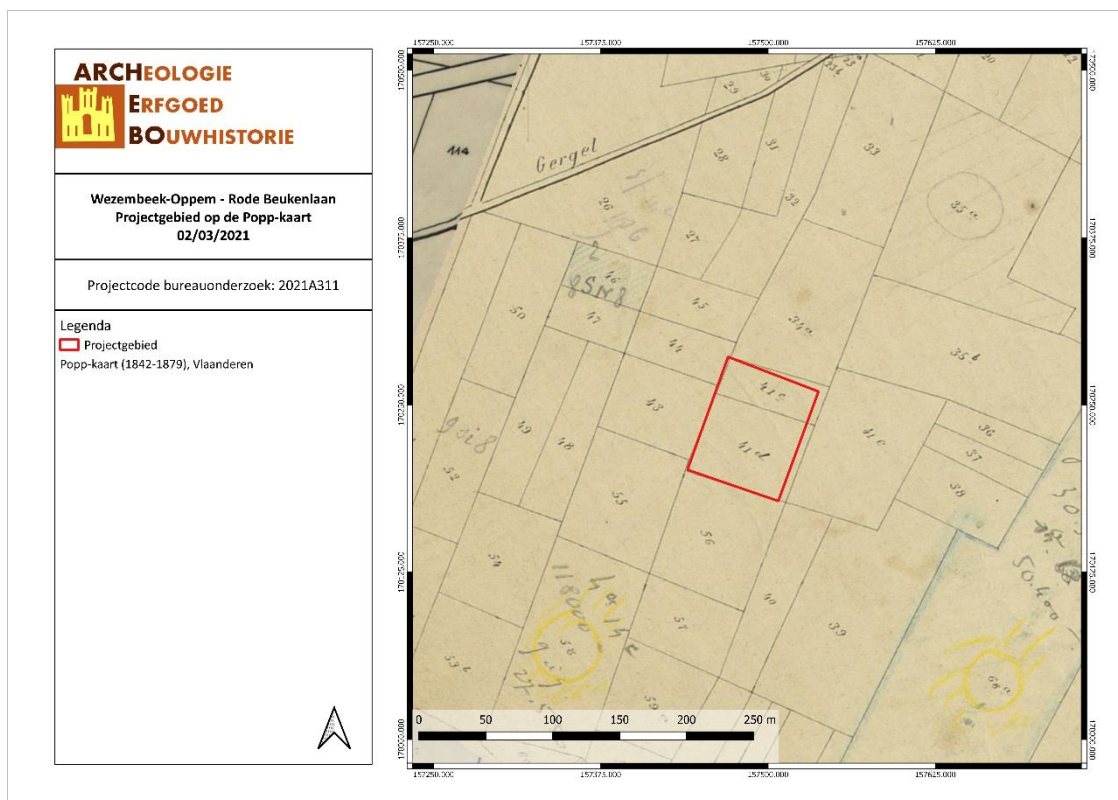
WERO/21/03/02/19 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2021)

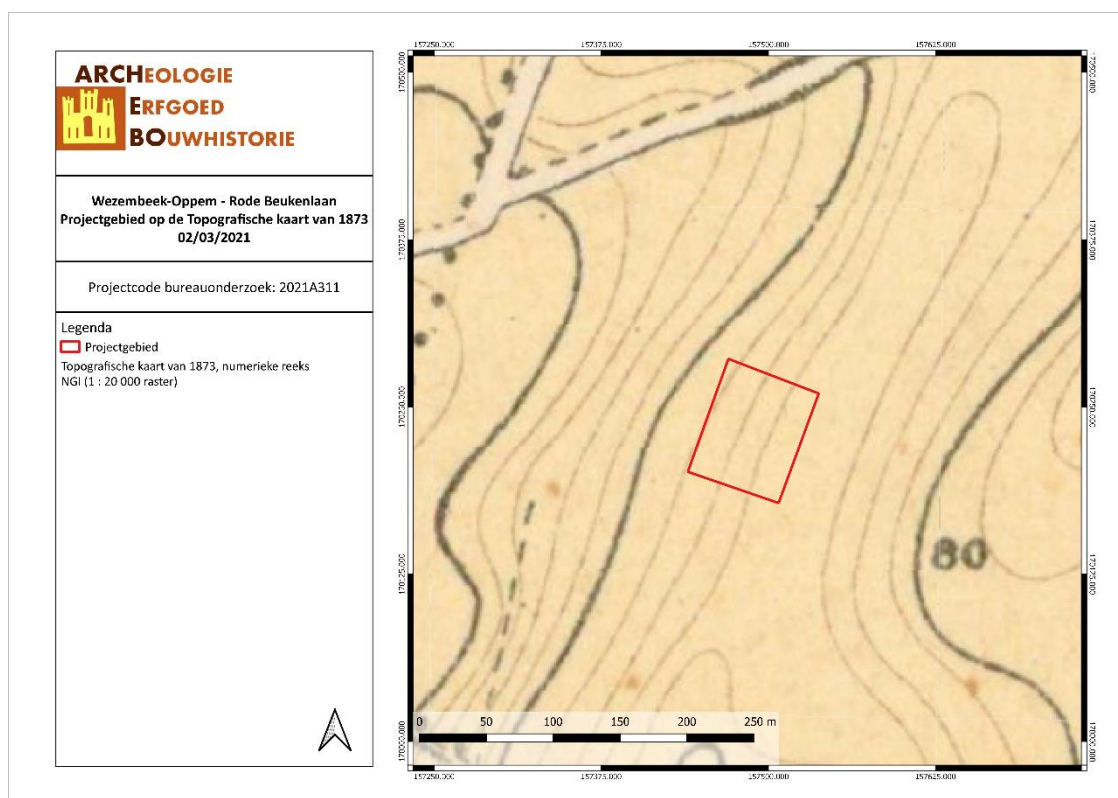
WERO/21/03/02/20 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2021)

WERO/21/03/02/21 - Digitale aanmaak

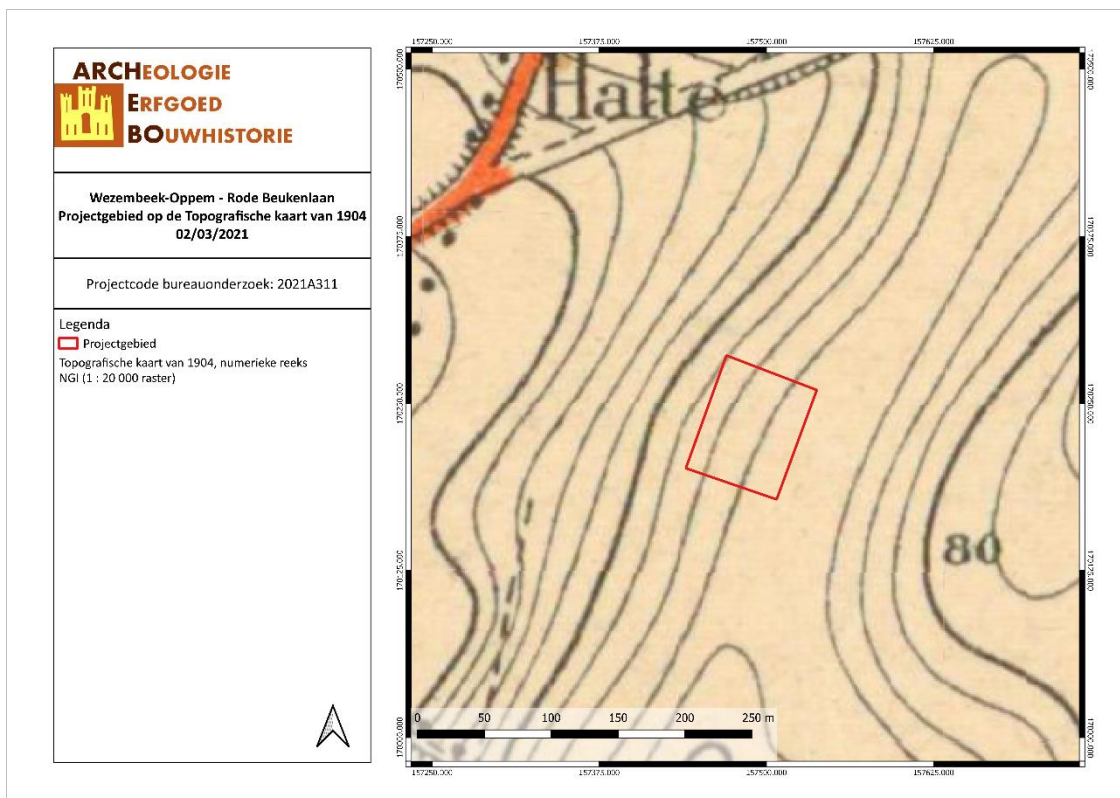
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2021)

WERO/21/03/02/22 - Digitale aanmaak

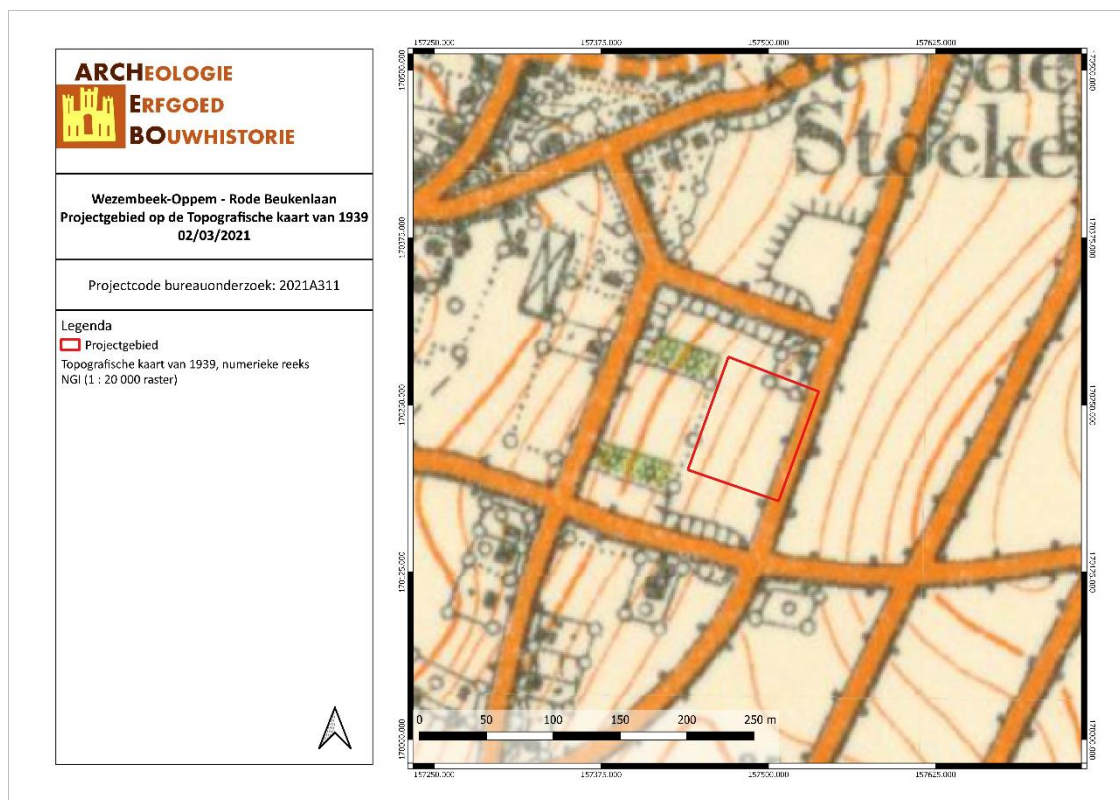
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2021)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. De topografische kaart van 1904 toont dezelfde situatie als deze van 1873. Tussen 1904 en 1939 breidt het wegnennet rond het projectgebied sterk uit. Tussen 1939 en 1969 wordt de huidige Woudlaan aangelegd, waardoor het wegnennet rond het projectgebied overeenkomt met het huidig wegnennet. De bebouwing rond het terrein is ook sterk uitgebreid rond 1969. De eerste bebouwing binnen het projectgebied verschijnt op de luchtfoto van 1971. De bebouwing moet dus tussen 1969 en 1971 opgetrokken zijn. De topografische kaarten van 1981 en 1989 (identiek voor dit landsdeel) tonen dezelfde situatie.

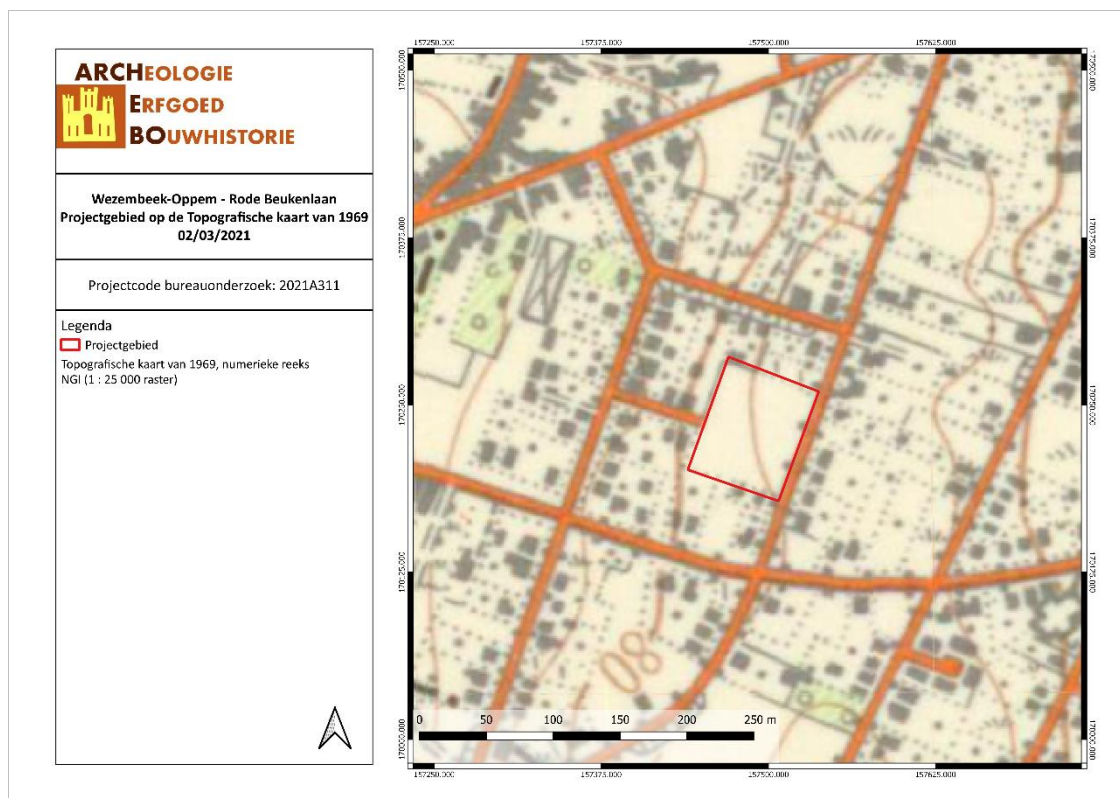
WERO/21/03/02/23 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2021)

WERO/21/03/02/24 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2021)

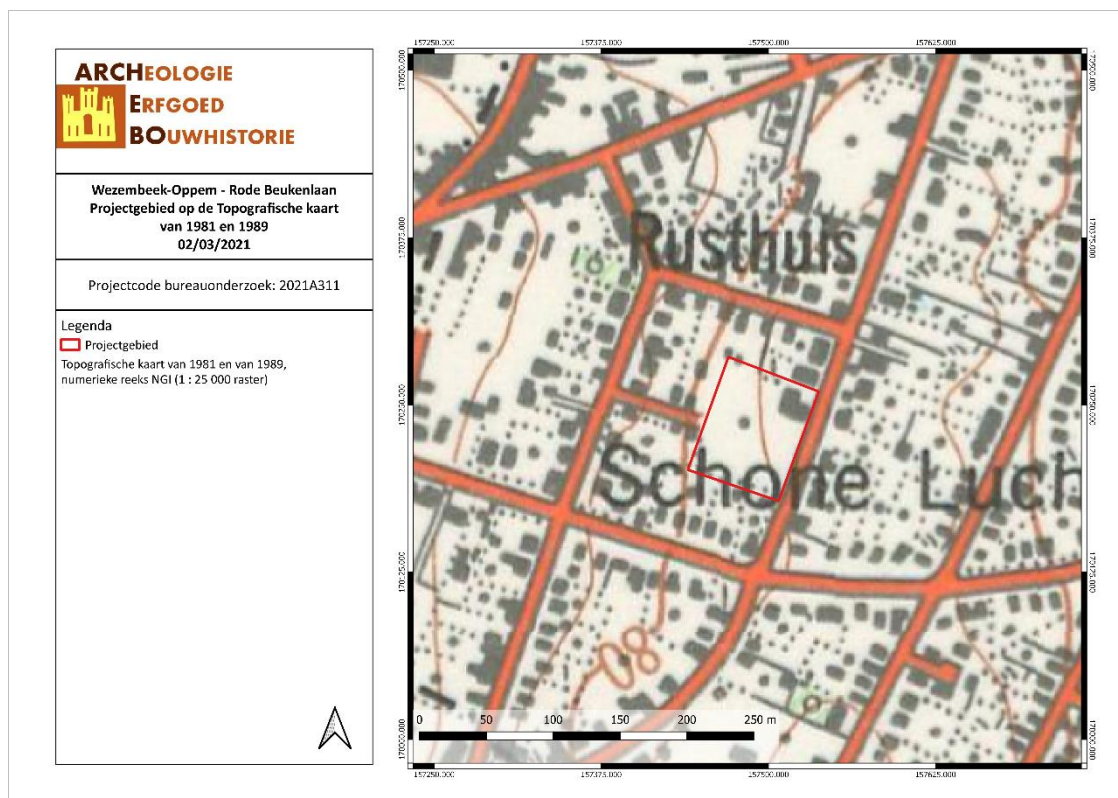
WERO/21/03/02/25 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2021)

WERO/21/03/02/26 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2021)

WERO/21/03/02/27 - Digitale aanmaak

Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 en van 1989 (Cartesius, 2021)

WERO/21/03/02/28 - Digitale aanmaak

Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2021)

WERO/21/03/02/29 - Digitale aanmaak

Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2021)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Aba1, langs de grenzen van het projectgebied is de bodem gekarteerd als OB. **Aba1**-bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een dunne A horizont (dunner dan 40cm). Deze bodem heeft zich ontwikkeld in het Pleistocene loessdek. Onder de dunne A horizont bevindt zich een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B horizont. De bouwvoor heeft een donkerbruine kleur, is homogeen en bestaat uit humushoudend leem, de Bt is bruin van kleur en bestaat uit zwaar leem (gemiddeld 20% klei) met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naarmate men dieper gaat neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. De bodems vertonen geen watergebrek en -overlast dankzij een gunstige drainage en een hoog waterbergend vermogen. **OB** verwijst naar bebouwde zones.

Het projectgebied ligt op een noordwest-gerichte helling en ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 80,8 en 84 meter boven de zeespiegel. Ca. 1000m ten oosten van het terrein stroomt de Stelense Loop.

Gezien de topografische ligging op een noordwest-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Stromend water is niet in de onmiddellijke omgeving beschikbaar, maar op het plateau werden ook al in het verleden steentijdartefacten aangetroffen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf de jaren 70 van de 20ste eeuw tot nu. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris en BruGIS tonen wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft een 18de-eeuws Frans militair kamp (CAI 212712), (recente) paalkuilen, kuilen, greppels en een restant van een muur uit de Nieuwste Tijd (CAI 223802), een Laatmiddeleeuws klooster (CAI 3794), een krabber, een kern en klingen in silex van Spiennes, Obourg en Saint-Denis uit het Neolithicum (CAI 4789), de Onze-Lieve-Vrouwe-tot-Stokkel kapel uit de 14de eeuw, het Hof te Stokkel uit de 13de eeuw, de 17de-18de-eeuwse huisbrouwerij 'De Helle' en het Hof te Stuyvenberg uit de 16de-17de eeuw.

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwe Tijd.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Rode Beukenlaan 41 in Wezembeek-Oppem (Vlaams-Brabant). Het woonhuis zal gesloopt worden en de verhardingen en bomen zullen verwijderd worden. Vervolgens zal het terrein in 11 nieuwe loten verkaveld worden, waarvan 10 loten van een bouwzone worden voorzien. Het projectgebied is ca. 6 373,416 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris en BruGIS tonen wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft een 18de-eeuws Frans militair kamp (CAI 212712), (recente) paalkuilen, kuilen, greppels en een restant van een muur uit de Nieuwste Tijd (CAI 223802), een Laatmiddeleeuws klooster (CAI 3794), een krabber, een kern en klingen in silex van Spiennes, Obourg en Saint-Denis uit het Neolithicum (CAI 4789), de Onze-Lieve-Vrouwe-tot-Stokkel kapel uit de 14de eeuw, het Hof te Stokkel uit de 13de eeuw, de 17de-18de-eeuwse huisbrouwerij 'De Helle' en het Hof te Stuyvenberg uit de 16de-17de eeuw.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf de jaren 70 van de 20ste eeuw tot nu. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitsel gemaakt worden in de te verwachten structuren.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Ter hoogte van de bestaande bebouwing is er verstoring van de bodem en het bodemarchief te verwachten. Toekomstige verstoringen zijn te verwachten bij de sloop van de huidige bebouwing, het opbreken van de verhardingen, het rooien van de bomen en het bebouwen van de bouwzones. Hoe groot de verstoring van deze toekomstige bebouwing zal zijn, is niet gekend, aangezien nu enkel de bouwzones gekend zijn (verkaveling).

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Het woonhuis zal gesloopt worden en de verhardingen en bomen zullen verwijderd worden. Vervolgens zal het terrein in 11 nieuwe loten verkaveld worden, waarvan 10 loten van een bouwzone worden voorzien. Het projectgebied is ca. 6 373,416 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als Aba1, langs de grenzen van het projectgebied is de bodem gekarteerd als OB. **Aba1**-bodems zijn droge leemgronden met textuur B horizont en een dunne A horizont (dunner dan 40cm). Deze bodem heeft zich ontwikkeld in het Pleistocene loessdek. Onder de dunne A horizont bevindt zich een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B horizont. De bouwvoor heeft een donkerbruine kleur, is homogeen en bestaat uit humushoudend leem, de Bt is bruin van kleur en bestaat uit zwaar leem (gemiddeld 20% klei) met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naarmate men dieper gaat neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. De bodems vertonen geen watergebrek en -overlast dankzij een gunstige drainage en een hoog waterbergend vermogen. **OB** verwijst naar bebouwde zones.

Het projectgebied ligt op een noordwest-gerichte helling en ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 80,8 en 84 meter boven de zeespiegel. Ca. 1000m ten oosten van het terrein stroomt de Stelense Loop.

Gezien de topografische ligging op een noordwest-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Stromend water is niet in de onmiddellijke omgeving beschikbaar, maar op het plateau werden ook al in het verleden steentijdartefacten aangetroffen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf de jaren 70 van de 20ste eeuw tot nu. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris en BruGIS tonen wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft een 18de-eeuws Frans militair kamp (CAI 212712), (recente) paalkuilen, kuilen, greppels en een restant van een muur uit de Nieuwste Tijd (CAI 223802), een Laatmiddeleeuws klooster (CAI 3794), een krabber, een kern en klingen in silex van Spiennes, Obourg en Saint-Denis uit het Neolithicum (CAI 4789), de Onze-Lieve-Vrouwe-tot-Stokkel kapel uit de 14de eeuw, het Hof te Stokkel uit de 13de eeuw, de 17de-18de-eeuwse huisbrouwerij 'De Helle' en het Hof te Stuyvenberg uit de 16de-17de eeuw.

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwe Tijd.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het woonhuis zal gesloopt worden en de verhardingen en bomen zullen verwijderd worden. Vervolgens zal het terrein in 11 nieuwe loten verkaveld worden, waarvan 10 loten van een bouwzone worden voorzien. Het projectgebied is ca. 6 373,416 m² groot.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als **Aba1** (droge leemgronden met textuur B horizont en een dunne A horizont (dunner dan 40cm)), langs de grenzen van het projectgebied is de bodem gekarteerd als **OB** (bebouwde zone).

Het projectgebied ligt op een noordwest-gerichte helling en ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 80,8 en 84 meter boven de zeespiegel. Ca. 1000m ten oosten van het terrein stroomt de Stelense Loop.

Gezien de topografische ligging op een noordwest-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Stromend water is niet in de onmiddellijke omgeving beschikbaar, maar op het plateau werden ook al in het verleden steentijdartefacten aangetroffen.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest vanaf de jaren 70 van de 20ste eeuw tot nu. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Deze bebouwing kan de bodem en de ondergrond wel (plaatselijk) verstoord hebben.

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris en BruGIS tonen wel verschillende vondsten/locaties in de directe en ruime omgeving. Het betreft een krabber, een kern en klingen in silex uit het Neolithicum, een klooster uit de Late Middeleeuwen, het Hof te Stokkel uit de 13de eeuw, de Onze-Lieve-Vrouwe-tot-Stokkel kapel uit de 14de eeuw, het Hof te Stuyvenberg uit de 16de-17de eeuw, de huisbrouwerij 'De Helle' uit de 17de-18de eeuw, een Frans militair kamp uit de 18de eeuw en (recente) paalkuilen, kuilen, greppels en een restant van een muur uit de Nieuwste Tijd.

Het projectgebied bevindt zich dus in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van de Metaaltijden tot en met de Nieuwe Tijd.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Claesen, Jan, Ben Van Genechten, Evelien Audenaert, en Alexander Doucet. 'Archeologienota Wezembeek-Oppem - Rode Beukenlaan'. Archeologienota. Kortenaak: ARCHEBO bvba, november 2019.

Cleda, Bénédicte. 'Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van de Seringenstraat te Kraainem (Vlaams-Brabant)'. Archeologienota. Aartselaar: ABO nv, juni 2019.

Devroe, Annika. 'Archeologienota - Verslag van resultaten Kraainem - Koningin Astridlaan 364'. Archeologienota. Mechelen: Annika Devroe Archeologie & Bouwhistorie bvba, 2018.

Dupont, Laurane, en Marjolein van der Waa. 'Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Louis Marcellisstraat te Wezembeek-Oppem'. Archeologienota. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2018.

Laga, Pieter, Stephen Louwye, en Stéphane Geets. 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): 135–52.

Linten, Sarah. 'Archeologienota Wezembeek-Oppem, Centrumontwikkeling'. Archeologienota. Gent: BAAC Vlaanderen bvba, mei 2018.

Paumen, Dries, en Mark Groenhuijzen. 'Kraainem - KRN3002 Tulpenstraat'. Archeologienota. Amsterdam: VUHbs archeologie - Vrije Universiteit Amsterdam, april 2019.

Pawelczak, Piotr, en Nandy Dolman. 'Nota Wezembeek-Oppem, Centrumontwikkeling (zone 2)'. Archeologienota. Gent: BAAC Vlaanderen bvba, september 2018.

Schroyen, Kristof. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 31-39 Brussel-Nijvel*. Quartairgeologische Kaart. Brussel: Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, 2003.

Van Hoecke, Hannah, Piotr Pawelczak, en Ine Depaepe. 'Nota Wezembeek-Oppem Centrumontwikkeling Fase 1'. Nota. Gent: BAAC Vlaanderen bvba, z.d.

Van Ranst, E., en C. Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000.

Vander Ginst, Vanessa, en Laurane Dupont. 'Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Ferdinand Kinnenstraat 61-63 te Kraainem'. Archeologienota. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017.

Vanhee, David. 'Archeologienota met beperkte samenstelling Kraainem - Koningin Astridlaan 364'. Archeologienota met beperkte samenstelling. Bornem: All-Archeo bvba, 2020.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

'brugiswebapp'. Geraadpleegd 2 maart 2021. <https://gis.urban.brussels/brugis/#/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019. <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

‘Geopunt’, z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. ‘Atlas der Buurtwegen’. Geraadpleegd 2 januari 2017.
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

‘Villaretkaart’. In *Wikipedia*, 6 februari 2020.
<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2021) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021).....	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2021).....	8
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2021).....	9
Figuur 6: Plan van de geplande verkaveling (initiatiefnemer, 2021)	10
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2021)	10
Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2021)	12
Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2021)	12
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZW-NO richting (Geopunt, 2021)	13
Figuur 11: Wezembeek-Oppem aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2021) ...	13
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2021).....	14
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2021)	15
Figuur 14: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2021)	15
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2021)	16
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2021)	17
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2021).....	17
Figuur 18: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2021).....	18
Figuur 19: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2021)	20
Figuur 20: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2021)	23
Figuur 21: Detail uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2021)	24
Figuur 22: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2021).....	25
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2021)	26
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2021)	26
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Poppkaart (Geopunt, 2021)	27
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2021).....	27
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2021).....	28
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2021).....	29
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2021).....	29
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2021)	30
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 en van 1989 (Cartesius, 2021).....	30
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2021).....	31
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2000-2003 (Geopunt, 2021).....	31

7 PLANNENLIJST

WERO/21/03/02/1 - Digitale aanmaak	6
WERO/21/03/02/2 - Digitale aanmaak	6
WERO/21/03/02/3 - Digitale aanmaak	8
WERO/21/03/02/4 - Digitale aanmaak	9
WERO/21/03/02/5 - Digitale aanmaak	10
WERO/21/03/02/6 - Digitale aanmaak	12
WERO/21/03/02/7 - Digitale aanmaak	12
WERO/21/03/02/8 - Digitale aanmaak	13
WERO/21/03/02/9 - Digitale aanmaak	14
WERO/21/03/02/10 - Digitale aanmaak	15
WERO/21/03/02/11 - Digitale aanmaak	16
WERO/21/03/02/12 - Digitale aanmaak	17
WERO/21/03/02/13 - Digitale aanmaak	17
WERO/21/03/02/14 - Digitale aanmaak	18
WERO/21/03/02/15 - Digitale aanmaak	20
WERO/21/03/02/16 - Digitale aanmaak	23
WERO/21/03/02/17 - Digitale aanmaak	24
WERO/21/03/02/18 - Digitale aanmaak	25
WERO/21/03/02/19 - Digitale aanmaak	26
WERO/21/03/02/20 - Digitale aanmaak	26
WERO/21/03/02/21 - Digitale aanmaak	27
WERO/21/03/02/22 - Digitale aanmaak	27
WERO/21/03/02/23 - Digitale aanmaak	28
WERO/21/03/02/24 - Digitale aanmaak	29
WERO/21/03/02/25 - Digitale aanmaak	29
WERO/21/03/02/26 - Digitale aanmaak	30
WERO/21/03/02/27 - Digitale aanmaak	30
WERO/21/03/02/28 - Digitale aanmaak	31
WERO/21/03/02/29 - Digitale aanmaak	31